

TIESLIETU PADOME

Reģistrācijas Nr. 90000068892
Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1511

Tālrunis 67 020 343
E-pasts t.padome@at.gov.lv

LĒMUMS Rīgā

06.02.2026.

Nr. 6

Par Rīgas pilsētas tiesas
priekšsēdētājas rīcību

Tieslietu padomē ir saņemts tieslietu ministres Ineses Lībiņas-Egneres aicinājums izvērtēt Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētājas Andas Briedes rīcību, pārdalot konkrētu krimināllietu izskatīšanai citam tiesnesim likuma „Par tiesu varu” 33. panta piektās daļas 2. punktā paredzētajā kārtībā.

Tieslietu ministre pauž viedokli, ka tiesas priekšsēdētāja ar savu rīcību, pārdalot lietu citam tiesnesim, ir paudusi savu attieksmi pret tiesneses krimināllietas izskatīšanas ietvaros taisīto lēmumu un tā motivāciju. Pastāvot šādiem apstākļiem, pirmšķietami rodas pamats secinājumam, ka tiesas priekšsēdētāja, iespējams, ir pārkāpusi tiesneša neatkarību lietas izskatīšanas procesā.

Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja Anda Briede rakstveidā sniegtajos paskaidrojumos norādīja, ka likuma „Par tiesu varu” 33. panta piektās daļas 2. punktā noteiktas tiesas priekšsēdētāja tiesības pārdalīt lietu citam tiesnesim, lai nodrošinātu tiesības uz taisnīgu tiesu. Proti, tiesneses izturēšanās tiesas sēdē un pieņemtais lēmums esot radījis priekšstatu par tiesneses neobjektivitāti, kas būtu pamats nolēmuma atcelšanai augstākā instancē. Tādēļ, lai novērstu šo nolēmuma atcelšanas pamatu, priekšsēdētāja preventīvos nolūkos pārdalīja lietu, pirms tā tika izskatīta.

Tieslietu padomes sēdē Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja Anda Briede norādīja, ka viņas rīcība konkrētajā situācijā bijusi pārsteidzīga. Tai pašā laikā uzturēja viedokli, ka vadījusies galvenokārt no mērķa nodrošināt saprātīgu lietas izskatīšanas termiņu.

Tiesnešu ētikas komisija ir sniegusi skaidrojumu šai situācijai, ciktāl tā vērtējama saistībā ar ētikas normu ievērošanu.

Tiesnešu ētikas komisija norāda, ka noraidījuma izlemšana ir ekskluzīva tiesneša vai tiesas sastāva kompetence.

Ne likumā „Par tiesu varu”, ne citās tiesību normās tiesas priekšsēdētājam nav dots deleģējums vērtēt tiesneša spēju objektīvi izskatīt lietu, kā arī, pastāvot šaubām, izlemt jautājumu par lietas pārdali citam tiesnesim. Atstatīšanās vai noraidījuma institūts ir viens no tiesneša neatkarības elementiem. Tādēļ tiesas priekšsēdētājam, vadot tiesu un īstenojot tiesības pārdalīt lietu, ir pienākums atturēties no jebkādam darbībām, kas var radīt tiesneša neatkarības apdraudējumu.

Tieslietu padomes kompetence vērtēt tiesu priekšsēdētāju profesionālo darbību citastarp izriet no likuma „Par tiesu varu” 33. panta otrās daļas trešā teikuma, kas noteic, ka Tieslietu padome var atbrīvot tiesas priekšsēdētāju no amata pirms termiņa pēc viņa paša vēlēšanās vai pēc tieslietu ministra priekšlikuma, ja tiesas priekšsēdētājs amata pienākumu izpildē pieļāvis rupjus pārkāpumus vai nespēj kvalitatīvi nodrošināt tiesas administratīvā darba vadību.

Tieslietu padome konstatē, ka Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja Anda Briede ir pārdalījusi krimināllietu izskatīšanai citam tiesnesim, pamatojot to ne vien ar lietas izskatīšanas termiņu pārvaldību, bet arī apsvērumiem par to, ka tiesneses izteikumi tiesas sēdē un lēmumā varētu radīt pamatu sprieduma atcelšanai augstākā instancē saistībā ar šaubām par tiesneses objektivitāti, tādējādi iespējami pagarinot kopējo lietas izskatīšanas termiņu.

Tieslietu padome norāda, ka tiesas priekšsēdētāja funkcijas pēc būtības ir administratīvas. Tās attiecas uz darba organizāciju tiesā, nevis individuālu tiesas procesu saturisko uzraudzību. Tiesas priekšsēdētājam ar likumu ir noteiktas tiesības pārdalīt lietu izskatīšanai citam tiesnesim. Tomēr likums „Par tiesu varu” pieļauj šādu rīcību vienīgi ar mērķi nodrošināt lietas savlaicīgu izskatīšanu attiecīgajā instancē. Likums „Par tiesu varu” nepieļauj lietu pārdali citam tiesnesim, pamatojoties uz tiesas priekšsēdētāja subjektīvo viedokli par konkrēta tiesas procesa organizāciju vai priekšsēdētāja šaubām par tiesneša objektivitāti. Kā to jau norādīja Tiesnešu ētikas komisija, tiesneša atstatīšanās jautājuma vai noraidījuma izlemšana ir tiesneša neatkarības principa sastāvdaļa, un kā tāda tā ir ekskluzīva tiesneša vai tiesas sastāva kompetence.

Tiesas priekšsēdētājs var ar tiesnesi pārrunāt darba organizācijas jautājumus, piemēram, piemērotākas tiesas zāles izvēli vai citus lietas izskatīšanas organizatoriskos un lietu izskatīšanas termiņu pārvaldības jautājumus. Tāpat tiesas priekšsēdētājam likumā noteiktos gadījumos un kārtībā ir tiesības paust savu viedokli par tiesneša darbību profesionālās ētikas, disciplinārās atbildības vai kvalifikācijas novērtēšanas procesos. Tomēr tiesas priekšsēdētājam nav kompetences vērtēt tiesneša objektivitāti konkrētas lietas izskatīšanā.

Tieslietu padome konstatē pārkāpumu Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētājas Andas Briedes rīcībā un aicina turpmāk ar lielāku rūpību pievērsties tiesas iekšējā darba organizācijas un lietu izskatīšanas termiņu pārvaldības jautājumiem, tai pašā laikā atturoties no darbībām, kas var radīt apdraudējumu tiesneša neatkarībai. Gadījumos, kad nepieciešams vērtēt tiesnešu rīcību un reaģēt uz procesa dalībnieku sūdzībām, priekšsēdētāja tiek aicināta paust savu viedokli par tiesneša rīcību profesionālās ētikas, disciplinārās atbildības vai kvalifikācijas novērtēšanas procesos, vēršoties attiecīgajās tiesnešu pašpārvaldes institūcijās.

Tieslietu padomes ieskatā, lai arī Rīgas pilsētas tiesas priekšsēdētāja Anda Briede ir rīkojusies ārpus savas kompetences robežām, tomēr konkrētajos apstākļos pārkāpuma raksturs nesasniedz tādu līmeni, kas būtu pamats tiesas priekšsēdētāja atbrīvošanai no amata.

Tieslietu padomes priekšsēdētājs

A. Strupišs